

Senzacionalizam i političke svade: analiza medijskog izvještavanja o procesu ratifikacije Istanbulske konvencije u Hrvatskoj

Prethodno priopćenje, DOI 10.22522/cmr20220179, primljeno 16. studenog 2022.

UDK: 303.64:004.738.5
341.231.14

.....

Barbara Ravbar

Faculty of Social Sciences, Charles University Prag

E-adresa: barbara.ravbar17@gmail.com

.....

Sažetak

Kako bi uspostavilo nadzor nad provedbom zakona o suzbijanju nasilja nad ženama, Vijeće Europe osmislilo je Istanbulsku konvenciju, čiju je ratifikaciju Hrvatska izglasala 13. travnja 2018. Dokument je u Hrvatskoj izazvao neslaganje javnosti i političke svade, a način medijskog izvještavanja o ovom problemu bio je od značajne važnosti u procesu kreiranja percepcije javnosti i javnog mnijenja. Glavni cilj ovog rada je ukazati na pristrano medijsko izvještavanje o procesu ratifikacije Istanbulske konvencije u Hrvatskoj. Korištene su kvalitativna i kvantitativna analiza sadržaja te analiza diskursa, a istraživanje je provedeno na uzorku od 882 članaka objavljenih na šest internetski portala u razdoblju od 13. ožujka do 13. travnja 2018. Analiza je potvrdila pretpostavku da su se najčitaniji hrvatski portali fokusirali na konflikte i društvenu podjelu, a najviše je medijske pažnje dodijeljeno političarima i njihovim međusobnim sukobima. Iako je većina portala prilikom pisanja kraćih vijesti i izvještaja zadržala neutralnost, odabirom komentatora i kolumnista jasno se mogla zaključiti urednička preferencija. Gotovo niti jedan članak naglasak nije stavio na iskustva zlostavljenih žena i važnost ratifikacije ovakvog dokumenta za njihovu sigurnost i budućnost.

Ključne riječi: Istanbulska konvencija, prava žena, internetski portali, analiza sadržaja, analiza diskursa

1. Rod i rodno uvjetovano nasilje

Pojam “roda” označava “društvenu konstrukciju ženskosti/mušкости, tj. značenje koje ove kategorije poprimaju kroz procese socijalizacije i izgradnju rodних uloga u društvu” (Galić, 2002: 227). Za razliku od roda, koji je društveno uvjetovan, spol označava biološku kategoriju. On se odnosi na sve one biološke i fiziološke odrednice čovjeka na koje on sam ne može utjecati, a koje su temelj podjele ljudi na muškarce i žene (Leksikografski zavod, 1990: 571, prema: Rupčić, 2018: 171). Na percepciju i promjenu rodних uloga mogu utjecati i drugi čimbenici poput razine obrazovanja, ekonomskog statusa, dobi, rase i etniciteta. Bitno je naglasiti da se pojam roda ne odnosi samo na osobni identitet, već i na “kulturalne ideale i stereotipe o ženskosti i mušкости te na spolnu podjelu rada u institucijama i organizacijama” (www.enciklopedija.hr, 2022.). Ovakva podjela vidljiva je prilikom pripisivanja tradicionalnih rodних uloga muškarcima i ženama, primjerice očekivanja da se žena više posveti domu i obitelji, preuzima na sebe većinsku skrb o drugima, pogotovo o starijim i nemoćnim članovima kućanstva, ali i na nejednakost u zapošljavanju, gdje su žene većinom zastupljene u profesijama koje zahtijevaju brigu o drugima poput njegovateljica, sestinstva, odgoja djece, a manje u domenama koje se tradicionalno smatraju više “muškima” poput fizičkog rada, strojarskih i tehničkih struka.

Galić (2002) smatra da je rodni identitet jedan od najdalekosežnijih društveno konstruiranih identiteta. Želja za pripadanjem i uklapanjem u zajednicu, jedna je od temeljnih ljudskih težnji, a manifestira se konformističkim ponašanjem djece i prihvaćanjem nametnutih uloga i pravila. Stoga se može reći da je cjelokupni rodni razvoj identiteta zbroj društvenih, socijalnih, ekonomskih, političkih i kulturnih značenja kojima je dijete bilo izloženo od najranije dobi. “Ta pravila, bilo da su postavljena pomoću zakona ili tradicije ili i jednoga i drugoga, što je najčešće, poduprta su vrijednosnim sustavima koji specificiraju te uloge, obično na stereotipan način, primjerice “ženino mjesto je u kući” ili “ženski” i “muški” poslovi” (Galić, 2004: 308). Perpetuacija stereotipnih društvenih uloga u kojima je muškarac tradicionalno zaštitnik i hranitelj obitelji dovodi do toga da je ženskim rodним identitetima u velikom broju društava dana manja vrijednost nego muškima, stoga društvena moć, koja se, među ostalim, manifestira i kroz rodne identitete, ostaje većinom u muškoj sferi.

Prema istraživanju Svjetske zdravstvene organizacije, nasilje u obitelji od strane partnera najčešći je oblik nasilja nad ženama, a pogađa oko 30% žena diljem svijeta (www.fra.europa.eu, 2014.). Iako svaka zemlja unutar vlastitog zakonodavnog okvira ima propise

i kazne za nasilničko ponašanje u obitelji, Istanbulska konvencija je prvi međunarodni europski pravnoobvezujući dokument u području obiteljskog nasilja i nasilja nad ženama. Donošenje ove konvencije potaknuto je činjenicom da je nasilje rasprostranjeno u svim zemljama članicama Vijeća Europe. U godini ratifikacije Istanbulske konvencije, u Hrvatskoj je zbog nasilja u obitelji prekršajno prijavljeno 10.272 osoba, od čega je 78% muškaraca (Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, 2018: 92). Godine koje prethode ratifikaciji Konvencije potvrđuju trend prvenstveno muških počinitelja djela nasilja u obitelji i seksualnog nasilja nad ženama. Tijekom 2016. i 2017. godine, od svih počinitelja osuđenih za zločine protiv braka, obitelji i djece u Hrvatskoj, preko 80% činili su muškarci, dok su žrtve silovanja i spolnog odnošaja bez pristanka u preko 93% slučajeva bile žene (www.dzs.hr, 2022).

UN-ova definicija nasilja obuhvaća i tipove nasilja koji su kulturološki, geografski i vremenski određeni, poput genitalnog sakaćenja, obrednog spaljivanja žena, seksualnog ropstva, femicida, ponašanja na radnom mjestu, kao i medijsko izvještavanje (Borić, 2007: 43). Feminističke teoretičarke (Borić, 2007; Mršević, 2014; Galić, 2002) uzrok nasilju nad ženama pronalaze u nejednakoj raspodjeli moći između muškaraca i žena, koja je unaprijed definirana perpetuacijom rodnih stereotipa i društveno nametnutih uloga prema kojima se žena promatra kroz prizmu njezine uloge kao majke i domaćice, a ne hraniteljice obitelji.

Rodno uvjetovano nasilje (eng. *gender based violence*) je “bilo koji oblik nasilja upotrebom ili prijetnjom fizičke i emocionalne prisile, uključujući silovanje, premlaćivanje, seksualno uznemiravanje, incest i pedofiliju” (Borić, 2007: 82), a manifestira se kontroliranjem i podčinjavanjem druge strane, najčešće žena (ibid.). Jedini način na koji se rodno uvjetovano nasilje doista može iskorijeniti je osvještavanje postojanja rodno uvjetovanog nasilja i tradicionalnih, stereotipnih društvenih normi namijenjenih ženama i muškarcima, jer se jedino promjenom stereotipa mogu promijeniti štetni obrasci društvenog ponašanja (Mršević, 2014: 50).

2. Medijska slika Hrvatske

Mediji imaju “ključnu ulogu u formiranju stavova o pojedinim temama te načinom prenošenja informacija utječu na razvoj svijesti javnosti u pozitivnom ili negativnom smislu” (MDOMSP, 2018: 4). U 2017. godini internet je u Hrvatskoj koristilo 67%

stanovništva (<https://data.worldbank.org>), a interaktivnost, multimedijalnost, nelinearnost, povezanost, arhiviranost, neposrednost i izvornost navode se kao glavni elementi distinkcije internetskih od tradicionalnih medija (Benković i Balabanić, 2010: 45). Zbog njihove sve veće brojnosti, konkurencija postaje sve veća, a na cijeni su brza objava ekskluzivnih informacija, “klikabilnost” naslova i što veća uključenost publike komentarima i reakcijama na društvenim mrežama. Tema ratifikacije Istanbulske konvencije tjednima je bila jedna od najčitanijih tema u hrvatskom medijskom prostoru, a publika se vrlo brzo pozicionirala u “za” ili “protiv” tim. Jaka polarizacija hrvatskog društva na konzervativne i liberalne vrijednosti mogla se uočiti u komentarima ispod članaka na društvenim mrežama u kojima je bio zamjetan velik broj komentara koji su vrijeđali neistomišljenike, protivili se LGBTIQ populaciji, pozivali na “pravo” hrvatstvo, Domovinski rat, a nerijetko i na partizanski i ustaški pokret. Dijelu medija ovakva je podjela pomogla jer je značila generiranje velikog broja klikova, komentara i reakcija na tekstove koji se tiču ratifikacije konvencije, posebno pitanja koja su izazvala snažniju ideološku podjelu.

Prema godišnjem izvještaju Reportera bez granica, tijekom 2018. godine Hrvatska se na listi medijskih sloboda (*World Press Freedom Index*) nalazila na 64. mjestu. Najniže rangirana bila je 2017., kada je zauzela 74. mjesto (www.rsf.org, 2018), dok se danas nalazi na 48. mjestu, uz napomenu kako je metoda izračuna izmijenjena tijekom 2022. godine, čime se značajno izmijenio i rang zemalja. Razlog ovakvog ranga Hrvatske prijašnjih godina pronalazimo u sve češćem uplitanju vlade i utjecajnih političara u rad medija, tužbama za klevetu, uvredu i sramoćenje te zastrašivanju novinara (Đaković i Novosel, 2019: 23). Podizanje sudske tužbe za klevetu, uvredu i javno sramoćenje omogućava Kazneni zakon, a sudske se tužbe često koriste kao sredstvo zastrašivanja novinara i konkurentskih medijskih kuća. Obzirom na to da se radi o kaznama u velikim novčanim iznosima, učestalost podizanja ovakvih tužbi za posljedicu ima autocenzuru medijskih radnika i ugrožavanje slobode medija. Tijekom 2018. godine zabilježeno je sedam prijavljenih napada, prijetnji teškim tjelesnim ozljedama i prijetnji smrću novinarima u Hrvatskoj (www.safejournalists.net, 2018), a istraživanje Reportera bez granica pokazalo je i da su novinari koji istražuju korupciju, organizirani kriminal ili ratne zločine glavne mete uznemiravanja i prijetnji.

3. Izvještavanje o nasilju nad ženama i nasilju u obitelji

U prošlosti su mediji odigrali ključnu ulogu u ženskoj emancipaciji. Korištenjem masovnih glasila, feministički pokret je tijekom dvadesetog stoljeća izašao iz privatne sfere u javnu. Pravo glasa, pravo na obrazovanje, rastavu, ravnopravnost u podjeli imovine – prava su koja nisu mogla biti ostvarena bez širenja svijesti obrazovane javnosti, što se moglo postići samo putem medija. Ipak, danas svjedočimo trivijalizaciji tema koje se tiču žena. Kao “ženske” teme one su potisnute u sferu drugosti, a procvat *lifestyle* magazina i portala ženu svodi na nositeljicu zabave i modernog konzumerizma (Barbarić i dr., 2013: 36). Plošan i površan pristup ženama i “ženskim temama” dovodi do promatranja žene kroz spektar medijskih stereotipa, koji “ne sadrže samo (neutralne) informacije nego i iskonstruirane vrijednosne sudove o drugim ljudima, kao i pravila ponašanja koja se očekuju prema drugima po prihvaćanju stereotipa” (Barbarić i dr., 2013: 42). Stereotipi kao takvi ne sadrže samo neutralne informacije i stavove, već duboko ukorijenjene i iskonstruirane vrijednosne stavove o ljudima, kao i pravila ponašanja koja se od njih očekuju (ibid.). Ti stereotipi primjenjivi su na sve aspekte medijskog izvještavanja o ženama, pa tako i na izvještavanje o nasilju nad ženama i nasilju u obitelji.

Istraživanje Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova iz 2013. godine, provedeno na 88 članaka, pokazalo je određen pomak nabolje kada je riječ o izvještavanju o nasilju nad ženama, iako je i dalje zamjetan velik broj senzacionalističkih naslova i tekstova koji otkrivaju detalje u suprotnosti s temeljnim postulatima etičkog novinarskog izvještavanja. Pravobraniteljica smatra kako velik broj medija i dalje “nasilje nad ženama koristi kao mamac za one koje zapravo ne zanima patnja žrtava niti kažnjavanje počinitelja, već takva izvještavanja doživljavaju kao krimi-priče u nastavcima, kao da se ne radi o živim i stvarnim ljudima, nego o likovima iz romana” (Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, 2013: 2). Kao primjer se navodi slučaj u kojem je otac osmero djece ubio izvanbračnu partnericu, s neki od naslova su glasili: “Ljubavnik je šipkom ubio majku troje djece” (24sata, 28.8.2013.), “Zločin iz strasti - Nije mogao podnijeti prekid veze: Šipkom na smrt premlatio ljubavnicu” (Slobodna Dalmacija, 29.08.2013.) i sl. Pravobraniteljica naglašava da je nekritičko dovođenje u isti kontekst ljubavi i smrti, gdje se zločin romantizira, pogrešan način za pisanje o takvim temama jer se u javnosti stvara pogrešan dojam o težini kaznenog djela i ozbiljnosti nasilja u obitelji (Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, 2013: 2). Biranjem sugovornika, činjenica koje će doći u prvi plan i svojim

cjelokupnim pristupom temi o kojoj se izvještava mediji javnosti šalju određenu sliku događaja, osvještavaju ih i educiraju o problemima u društvu. Priče o nasilju u obitelji ne bi trebale biti obrađene poput zanimljivih krimi-romana, već senzibilizirati publiku za takve slučajeve i pomoći im u boljem razumijevanju ovakvih situacija.

4. Smjernice za izvještavanje o nasilju nad ženama i nasilju u obitelji

Mediji imaju ključnu ulogu u formiranju stavova o pojedinim temama, a načinom prenošenja informacija oblikuju mišljenja i svijest svojih gledatelja, čitatelja i slušatelja o nekoj temi u pozitivnom ili negativnom smislu. Razvojem interneta i društvenih mreža možemo reći kako mediji nisu samo “najmoćnija sredstva širenja i primanja (riječju – posredovanja) informacija i ideja, nego su ujedno i najznačajniji segment (forum) javnog komuniciranja (izražavanja) u najširem značenju tog izraza” (Veljanovski, 2017: 13).

Zaštitu osoba o kojima se izvještava propisuje Kodeks časti hrvatskih novinara, koji nalaže da “novinar treba štiti čovjekovu intimu od senzacionalističkog i svakog drugog neopravdanog otkrivanja u javnosti te je obvezan poštivati svačije pravo na privatnost” (www.hnd.hr, 2018), a posebna se pozornost i odgovornost zahtijevaju prilikom izvještavanja o samoubojstvima, nesrećama, osobnim tragedijama, bolestima, smrtnim slučajevima i nasilnim djelima (ibid.).

U Hrvatskoj postoji i poseban Priručnik sa smjernicama za medijsko izvještavanje o nasilju u obitelji, koje je 2018. godine izdalo Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku. Priručnik sadrži šest glavnih točaka, čiji je glavni cilj olakšati situaciju žrtvama nasilja, istovremeno omogućivši javnosti da sazna informacije koje su od općeg društvenog interesa. Prilikom izvještavanja o nasilju u obitelji najvažnije je ne otežavati situaciju žrtvama nasilja, kao i voditi računa o teškim posljedicama koje je ono za njih ostavilo. Kao što je u svom izvještaju upozorila i Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, obiteljsko nasilje u medijskom izvještavanju ne smije se tretirati kao privatni, već kao opći društveni problem. Treba izbjegavati opisivanje nasilja umanjenicama poput “bračna svađa”, “prepirka” ili “sukob”, jer korištenje takvih opisa umanjuje ozbiljnost situacije i sugerira da je problem prenapuhan ili da žrtva u svojim iskazima pretjeruje. Za obiteljsko nasilje uvijek je odgovoran nasilnik, a ne žrtva, stoga su neprihvatljiva novinarska pitanja i komentari koji impliciraju da je žrtva svojim ponašanjem isprovocirala nasilnu reakciju.

U izvještavanju o obiteljskom nasilju moraju se izbjegavati senzacionalizmi, pretjerivanje, dramatičnost, detalji i propitivanje morala žrtve, što sugerira opravdanost nasilja. Ukoliko se koriste fotografije žrtve, one moraju biti zamučene ili osoba mora biti fotografirana s leđa, odnosno na način da se njezin identitet ne može utvrditi. Objavljivanje identiteta u ovakvim je slučajevima zabranjeno zakonom, a može dovesti do teških posljedica za osobu koja je proživjela nasilje. Prema takvoj se osobi mora odnositi s poštovanjem, bez nepotrebne dramatičnosti i sekundarne viktimizacije, a to podrazumijeva i izbjegavanje diskriminacije i korištenje stereotipa. Stereotipno izvještavanje o ovakvim temama manifestira se na način da se u novinarskim tekstovima sugerira kako je nasilje u obitelji češće kod pripadnika određenih etničkih, nacionalnih ili vjerskih manjina ili opravdavanje nasilnika alkoholiziranošću, ljubomorom, siromaštvom te sugeriranjem da ga je žrtva sama dovela do takvog ponašanja (MDOMSP, 2018: 31 - 33). Pridržavanjem ovih smjernica i izvještavanjem koje promiče nultu toleranciju na nasilje “daje se snažan doprinos razbijanju stereotipa patrijarhalnog društva u kojem nasilnici, najčešće muškarci, imaju ‘prirodno pravo’ uporabiti i silu kako bi postigli svoje ciljeve, kontrolirali partnericu i druge ukućane, te kako bi očuvali svoju dominantnu poziciju u obitelji” (MDOMSP, 2018: 33).

5. Metodološki okvir

Glavni cilj ovog istraživanja bilo je ukazati na pristrano medijsko izvještavanje o procesu ratifikacije Istanbulske konvencije u Hrvatskoj na šest hrvatskih internetskih portala. Zadaća je bila utvrditi njihov način izvještavanja o procesu ratifikacije Istanbulske konvencije, koje su izvore pritom koristili, jesu li prilikom izvještavanja o procesu ratifikacije zagovarali određenu poziciju te način na koji su izvještavali o ženama i njihovim pravima u kontekstu izvještavanja o procesu ratifikacije Istanbulske konvencije u Hrvatskoj.

Postavljena su četiri istraživačka pitanja:

- **IP1:** Koje izvore su novinari/ke koristili prilikom izvještavanja o procesu ratifikacije Istanbulske konvencije u Hrvatskoj?
- **IP2:** Jesu li novinari/ke prilikom izvještavanja o temi iznosili vrijednosne sudove?
- **IP3:** Što je u fokusu izvještaja?

- **IP4:** Jesu li ovi odabrani portali sveobuhvatno (analitički, uzimajući u obzir različite kutove gledišta) izvještavali o ovoj temi?

Sveobuhvatnost izvještavanja o temi ovisi o broju različitih izvora na kojima se temelji izvještavanje, o uzimanju u obzir mišljenja suprotstavljenih strana, o neutralnom pristupanju izvještavanju o ovoj temi, o raspoloživim resursima, vremenu, broju novinara kao i o uređivačkoj politici portala.

U ovom radu postavljaju se dvije glavne teze. Prva je teza da su internetski portali o temi ratifikacije Istanbulske konvencije izvještavali pristrano na način da se u izvještavanju o temi moglo jasno razlučiti zalaže li se određeni portal za ratifikaciju Konvencije ili ne. Druga je teza da su ovi mediji o procesu ratifikacije Istanbulske konvencije izvještavali površno, bez šire analize uzroka i posljedica.

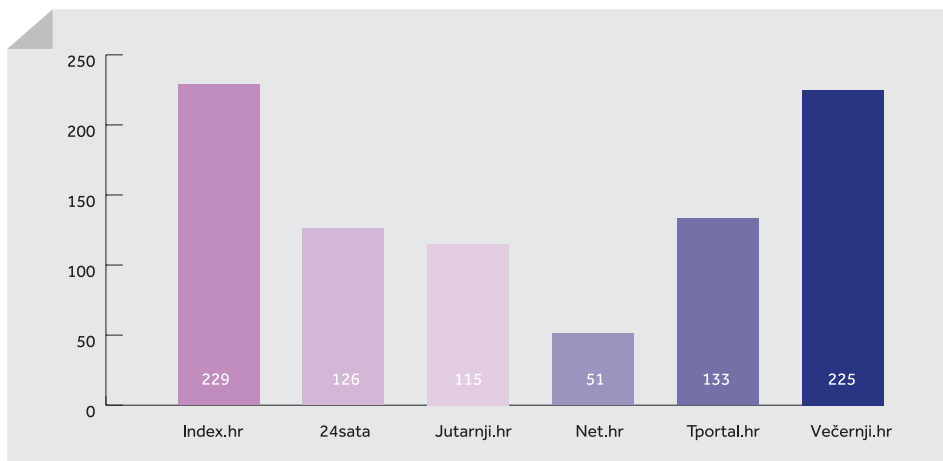
6. Metoda i uzorak

Istraživačke metode korištene u istraživanju su kvantitativna i kvalitativna analiza sadržaja te kvalitativna metoda istraživanja medijskog teksta – analiza diskursa. Kerlinger (2000.) definira analizu sadržaja kao “metodu učenja i analiziranja komunikacije na sistematičan, objektivan i kvantitativan način u svrhu mjerenja varijabli” (Kerlinger, 2000., prema Wimmer i Dominick, 2010: 156). Glavna prednost kvantitativne analize sadržaja jest sposobnost da generalizira i procesuiru velik broj jedinica (Žugaj i dr., 2006: 113). Kvalitativna analiza sadržaja koristi se za bolje razumijevanje društvenih činjenica, odnosno “opisivanje i razumijevanje svih specifičnosti, okolnosti i prirode društvenih fenomena na način na koji one postoje u stvarnom društvenom životu” (Bešić i Miloš, 2011:151). U ovom istraživanju analiza sadržaja nadopunjena je kvalitativnom metodom istraživanja medijskog teksta – analizom diskursa. Ova je metoda u ovom istraživačkom kontekstu vrlo važna zato što je svaki jezični izbor u novinarskom tekstu učinjen s određenim razlogom. Svaka tema, pojava ili osoba o kojoj se piše može se predstaviti na više načina, stoga je važno proučiti upravo onaj način predstavljanja koji je uredništvo nekog medija odredilo kao najprikladniji za izvještavanje o određenoj temi. Jezik korišten u medijima ne da samo zrcali svijet koji nas okružuje, nego ga i oblikuje. Korištenjem određenih riječi ili jezičnih konstrukcija kroz medije se održavaju ili mijenjaju postojeći društveni odnosi (Vrtić i Car, 2016: 146).

Ovaj rad primijenio je kritičku analizu diskursa. Kritički pristup proučava načine na koje je određeni diskurs oblikovan odnosima društvene moći i dominacije, ali i ulogu koju taj diskurs ima u održavanju ili rušenju tih odnosa. “Kada se govori o moći, ne istražuje se samo tko u medijskom diskursu ima veću moć, odnosno kome medijski diskurs daje ili oduzima moć (primjerice upotrebom aktivnih ili pasivnih jezičnih konstrukcija, izborom riječi, načinom na koji se društveni akteri imenuju itd.), nego i tko ima moć nad oblikovanjem tog medijskog diskursa” (Vrtič i Car, 2016: 148). Otkrivanjem načina na koje mediji korištenjem različitih diskursa oblikuju našu svakodnevnicu dobivamo bolji uvid u oblike medijske prakse, ideologije i odnose moći na medijskom tržištu, čime se poboljšava naše razumijevanje medijskog sadržaja, ali i društvenih obrazaca koji se takvim diskursima promoviraju.

Fokus ovog istraživanja je na internetskim portalima koji su izabrani za analizu zbog svoje popularnosti. Kao najčitaniji portali u 2018. godini na Reutersovoj listi našli su se Index.hr, 24sata.hr, Jutarnji.hr, Net.hr i Tportal.hr. Pod pretpostavkom da Index.hr i Jutarnji.hr zagovaraju i promoviraju liberalne vrijednosti, u uzorku se nametnuo problem manjka portala koji zagovaraju konzervativnije vrijednosti, stoga je zbog raznolikosti uzorka, kvalitetnijeg uvida u diskurs konzervativnijih medija i snage njihovog tiskanog izdanja, u analizu dodan i Večernji.hr, web izdanje Večernjeg lista. On se prema Digital News Reportu Reutersovog instituta nalazi na sedmom mjestu najčitanijih hrvatskih internetskih medija u 2018. godini (Reuters Digital News Report, 2018).

Kao jedinica analize u ovom istraživanju uzet je novinarski prilog, što uključuje tekst i pripadajuću opremu. Obuhvaćeni su svi tekstovi sa znakom #istanbulskakonvencija. Ukupno je analizirano 882 članaka objavljenih na šest internetskih portala u razdoblju od mjesec dana, od 13. ožujka 2018. do 13. travnja 2018, dana kada je ratificirana Istanbulska konvencija. Najveći broj analiziranih članaka (229) objavio je portal Index.hr, a slijedi Večernji.hr (225). Ukupan broj analiziranih članaka na portalu Tportal.hr iznosi 133, na 24sata.hr 126, dok je najmanje članaka na ovu temu objavio Net.hr (52). Budući da je jedinica analize definirana kao novinarski prilog, među obrađenim jedinicama u uzorku bilo je različitih novinarskih vrsta – intervju, vijesti, analiza, komentara i izvještaja. Osim toga u analizu je ulazio i naslov, potpis autora i naslovna fotografija.

Graf 1: Broj analiziranih članaka s obzirom na portal

7. Rezultati i rasprava

- **IP1:** Koje izvore su novinari/ke koristili prilikom izvještavanja o procesu ratifikacije Istanbulske konvencije u Hrvatskoj?

U preko 80% tekstova svih analiziranih portala odabrani izvori informacija zastupali su samo jednu stranu, a u tekstovima nije postojala zastupljenost više izvora informacija s različitim mišljenjima. Izvori informacija najčešće su bili političari, javne osobe i predstavnici udruga ili klera koji su se aktivirali oko ratifikacije Konvencije, odnosno one osobe koje su često istupale u javnosti i organizirale konferencije za medije na ovu temu. Kako bi javnosti pružili brzu i pravovremenu informaciju o reakcijama vezanima za ratifikaciju, analizirani su portali uglavnom prenosili kratke vijesti o najvažnijim izjava s konferencija za medije ili različitih skupova. To dovodi do velike zastupljenosti tekstova sa samo jednim mišljenjem ili sugovornikom, dok su članci s većim brojem sugovornika, koji zagovaraju različita mišljenja, u velikoj manjini.

Zanimljivo je primijetiti da su portali koji u pravilu zagovaraju liberalnije vrijednosti, poput Indexa i Jutarnjeg, često prenosili negativne izjave političara, pripadnika klera i konzervativnih aktivista. Naime, prenošenjem jednostranih, negativnih izjava dobiva se dojam kako je portal negativno nastrojen prema ratifikaciji ovakvog tipa dokumenta, iako

to u stvarnosti nije slučaj. To se može objasniti time da portali koji zagovaraju jedno, a intenzivno izvještavaju o mišljenju druge strane, dobivaju na većoj čitanosti. Naime, njihova publika će kliknuti i na ono što se ne podudara s njihovim mišljenjem, pogotovo ako je popraćeno senzacionalističkim naslovom, što će generirati veći broj reakcija, komentara i dijeljenja na društvenim mrežama. To garantira čitanost, a mediju donosi zaradu, što je njihov krajnji cilj.

- **IP2:** Jesu li novinari/ke prilikom izvještavanja o temi iznosili vrijednosne sudove?

Vrijednosni sudovi novinara/ki očituju se kroz izbor sugovornika koji zastupaju isključivo jednu stranu, ali i kroz izbor kolumnista i njihovih tema. Iako se portali ograđuju da kolumnisti iznose vlastite stavove i naglašavaju kako to nije službeni stav portala, davanje većine prostora na portalu jednoj struji mišljenja može ukazati na to kakvo mišljenje zastupa redakcija pojedinog medija.

Kraće vijesti i izvještaji s konferencija za medije uglavnom nisu odavali koju stranu portal podržava, već su samo služile kao kratki pregled onoga što je na konferenciji za medije ili skupu bilo izrečeno. Kada je pozitivan ili negativan diskurs u vijestima bio prisutan, većinom su brojučano bile podjednako zastupljene. Portali 24sata.hr, Index.hr i Jutarnji.hr imaju nešto više tekstova u kojima je zastupljen pozitivan diskurs o ratifikaciji Istanbulske konvencije, dok Net.hr i Večernji.hr imaju više negativnog.

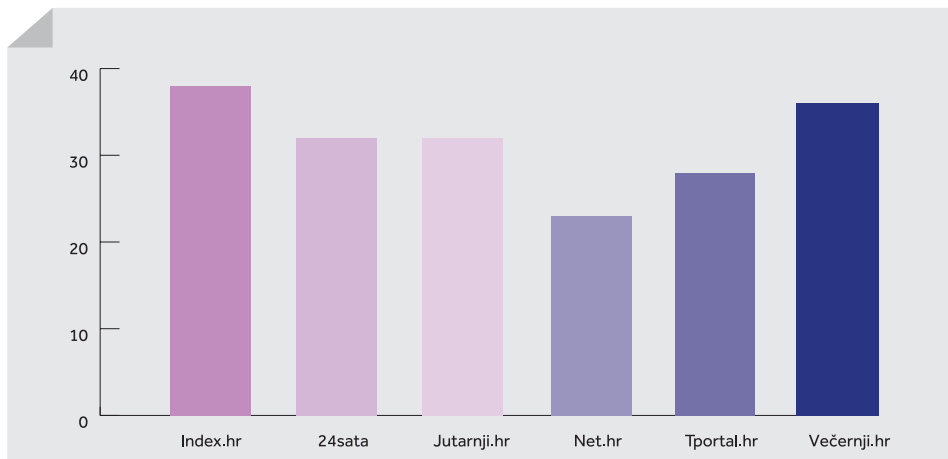
Vrijednosni sud novinara moguće je iščitati i iz opreme teksta - naslova, podnaslova i naslovne fotografije. Tako primjerice portal Index.hr u svojim naslovima koristi negativne karakterizacije osoba s čijim se mišljenjem ne slaže i tako ih od početka diskreditira kao sugovornike. Primjerice, katolike koji se ne slažu s ratifikacijom naziva ekstremistima, poludjelima i primitivcima u naslovima “Katolički ekstremisti pisali Kolindi: ‘Raspiši referendum o Istanbulskoj ili ćemo mi’”, “Desničari su potpuno poludjeli: ‘Muž istuče ženu, promijeni spol u djevojčicu i štiti ga Istanbulska’” i “Primitivna manjina najavljivala spektakl, a prosvjed ispao debakl”, dok kler naziva histeričnim u naslovu: “Crkva je otvoreno zaratila s Plenkovićem, pogledajte histerične poruke biskupa”. Zamjetan je i znatan broj kritičnih i ironičnih naslova, a najzastupljeniji su u kolumnama i komentarima, primjerice u komentaru Nenada Barkovića “Tko to Hrvatima nameće rodnu ideologiju? Muškarci u haljinama”. Vrijednosne sudove kroz senzacionalističke naslove iznosi i portal Net.hr, primjerice predstavnike Crkve prikazuje kao nepouzdanе sugovornike koji pretjeruju kroz

naslov: “FRATAR IZ BOSNE O HRVATSKOJ POLITICI: ‘Istanbulska je žig zvijeri, svi koji je podržavaju su neprijatelji Krista’”.

Prema tome, iz analize je vidljivo da se novinari trude zadržati neutralnost u izvještavanju, a ukoliko zagovarački ili protivnički tekstovi postoje, oni su balansirani. Ipak, vrijednosna orijentacija portala vidljiva je iz naslovnih fotografija, prisutnih senzacionalističkih naslova koji u nekim slučajevima diskreditiraju sugovornike te izborom kolumnista i njihovih tema.

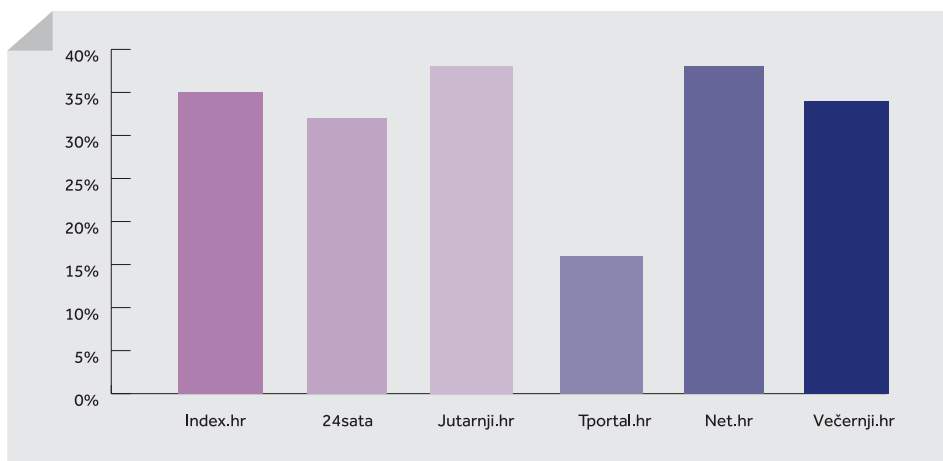
- **IP3:** Što je u fokusu izvještaja?

Većina članaka bavi se ratifikacijom Istanbulske konvencije kroz kontekst politike, odnosno političkih prepirki i rasprava u Saboru, što se reflektira i u izboru naslovnih fotografija. Veći dio naslovnih fotografija prikazuje predstavnike, a puno manje predstavnice, političkih opcija koji su svoje mišljenje o ratifikaciji Konvencije izražavali u Saboru. Svi portali političkim sukobima posvetili su oko trećinu svih članaka objavljenih na ovu temu, dok su druga dva najzastupljenija fokusa odnos Crkve prema ratifikaciji i neslaganje dijela javnosti s ratificiranjem dokumenta. Nakon toga slijedi izvještavanje o rodnoj ideologiji, dok je najslabije zastupljen bio kontekst žena, odnosno osvještavanje i edukacija čitatelja o važnosti implementacije dokumenta za žrtve nasilja.

Graf 2: Postotak tekstova kojima je glavni fokus u izvještavanju o procesu ratifikacije Istanbulske konvencije politički sukob

Način izvještavanja o ovoj temi može značajno utjecati na percepciju javnosti, stoga se analizom htjelo proučiti i je li fokus izvještavanja čitateljima prezentiran korištenjem senzacionalizma. Budući da je jedinica analize definirana kao članak s pripadajućom opremom, u analizu su ulazili naslovi, podnaslovi, potpisi i naslovne fotografije. Najveći broj naslova na svakom portalu bio je informativan i u skladu sa sadržajem članka, ali zamijećen je i velik broj senzacionalističkih naslova. Kao senzacionalistički naslov uzimao se onaj naslov koji je pretjeran, u kojem su izjave sugovornika izvađene iz konteksta, a sadržaj naslova pogrešno upućuje čitatelja te se znatno razlikuje od samog sadržaja članka. Primjerice, 24sata.hr je zbog svog tabloidnog formata percipiran u javnosti kao portal s velikim brojem senzacionalističkih naslova, no prema ovoj analizi, najveći postotak senzacionalističkih naslova, njih 39%, imali su Jutarnji.hr i Net.hr. 24sata.hr pada, barem u izvještavanju o procesu ratifikacije Istanbulske konvencije, tek na peto mjesto. Najmanje takvih naslova imao je tportal.hr.

Graf 3: Postotak senzacionalističkih naslova na portalima

Index.hr, kao najčitaniji internet portal u 2018. godini, ima čak 35% senzacionalističkih naslova. Primjeri Indexovih senzacionalističkih naslova vidljivi su u rubrici “Vijesti”, a najčešće su korišteni kao naslovi članaka o svećenicima, aktivistima i političarima koji se protive ratifikaciji Istanbulske konvencije. Primjer je izjava biskupa Košića o ratifikaciji konvencije, gdje je naslov bio “Košić zavapio: ‘Neka nam se Bog smiluje, molite se da se ne usvoji Istanbulska’”.

Na portalu 24sata.hr odnos crkvenih i političih predstavnika prema ratifikaciji najčešće je prikazan kroz rodni i religijski fokus, primjerice u naslovu koji citira izjavu Ladislava Iličića: “Rodna ideologija je opasnija od komunizma, ja neću biti žena” te izjavu biskupa o nasilju nad ženama: “Isus Krist najveća je zaštita od nasilja u obitelji i društvu...”. U naslovima vijesti pokušavaju ostati neutralni, iako je zamjetan prikaz protivnika ratifikacije kao dramatičnih, primjerice u naslovu članka o biskupu Košiću “Prihvatanjem Konvencije pljunuli su katolicima u lice”.

Jutarnji.hr, portal s gotovo 40% senzacionalističkih naslova, svoj fokus s predstavnika klera usmjerava na političke predstavnike i ideološke podjele nastale procesom ratifikacije konvencije. Senzacionalizam njihovih naslova odnosi se na predviđanja o padu vlade, raskolu u vodećoj stranci i zavjerama protiv premijera Andreja Plenkovića. Osim stranačkih neslaganja, Jutarnji.hr senzacionalistički je pisao i o protivljenju dijela javnosti ratifikaciji dokumenta, najčešće koristeći ideološki diskurs, primjerice u naslovima: “ZADNJI UDARAC KONZERVATIVNE FRONTE ISTANBULSKOJ KONVENCIJI Markić i udovice planiraju spriječiti glasanje o Istanbulskoj konvenciji u Saboru!”, “NA FEJSU NAŠE MINISTRICE FESTIVAL ODVRATNIH KOMENTARA KOJE JE TEŠKO I ČITATI! Većina autora su žene: ‘Provodi ju u svojoj kući, u mojoj nećeš, sramota!’” i “NA DJELU JE TEMELJITI IDEOLOŠKI ‘MAKEOVER’ NAŠEG DRUŠTVA Cilj mu je samo jedan, operacija je pomno osmišljena, a vodi se usporedno na desetak frontova”. Većina tih naslova je pretjerana, a izjave su izvučene iz konteksta, što čitatelju daje krivu predodžbu o njegovom sadržaju.

U analizi navedenih internetskih portala, tportal.hr se istaknuo kao portal s najmanje senzacionalističkih naslova, njih 17%. Prilikom izvještavanja o svađama političara novinari bi najčešće istaknuli određenu izjavu, poput one Bože Petrova da je “Vlada impotentna”. Novinari najviše upotrebljavaju asocijacije na biblijske motive, kao što je u naslovu “HDZ nije jedini na mukama: I SDP podijeljen zbog Istanbulske konvencije, otkrivamo gdje leži sjeme razdora”.

Net.hr je, uz Jutarnji.hr, portal u kojem je zamijećeno najviše senzacionalističkih naslova. Slično kao portal Index.hr, Net.hr negativno karakterizira sugovornike s čijim se mišljenjem u vezi ratifikacije Konvencije ne slaže, primjerice kroz naslov koji prenosi događaje iz Sabora: “GLASNOVIĆ U SABORU RASTEZAO ŽENSKE GAĆE: ‘Ovo su tango gaćice za muške koji su zarobljeni u ženskim tijelima’”. Negativna karakterizacija i diskreditiranje određenih sugovornika vidljivo je i kroz njihovo imenovanje, primjerice imenovanjem konzervativne aktivistice Željke Markić samo njezinim prezimenom “Markićka”.

Večernji.hr izvještavanjem o ratifikaciji Istanbulske konvencije nije otvoreno zauzeo niti jedan stav, no njihov konzervativan svjetonazor vidljiv je u izboru kolumnista i naslovima njihovih komentara. U biranju naslova korišten je uglavnom ideološki i religijski diskurs, primjerice u naslovu kolumne Nine Raspudića “E moj družo istanbulski...”. Komentatori se u naslovima svojih članaka pozivaju i na savjest političara, kao u kolumni Ivana Hrستیća “Imaju li savjest oni koji ne glasaju po savjesti” te kolumni Darka Pavičića “Zastupnici će pokazati jesu li im fotelje važnije od kršćanske savjesti”. Dio komentatora Večernjeg lista otvoreno se zalaže za napuštanje procesa ratifikacije Istanbulske konvencije, no redakcija se od komentara ograđuje time da je to osoban stav autora. Ipak, određen izbor komentatora i oprema članka jasno govore o tome što redakcija misli o određenoj temi.

- **IP4:** Jesu li ovi odabrani portali sveobuhvatno (analitički, uzimajući u obzir različite kutove gledišta) izvještavali o ovoj temi?

Sveobuhvatnost izvještavanja o određenoj temi u ovom radu podrazumijeva analitički pristup temi, razgovor s većim brojem sugovornika i pluralnost mišljenja, što mediji uglavnom nisu ostvarili. Tekstovi su većinom napisani jednostrano, bez zastupljenih različitih mišljenja, a vrlo mali postotak može se smatrati poučnim u smislu da na potpun, sveobuhvatan i neutralan način educira čitatelja o promjenama koje će se dogoditi ratifikacijom Istanbulske konvencije.

Preko 90% članaka koji na portalu Index.hr obrađuju temu Istanbulske konvencije nisu poučni, odnosno temu ratifikacije ne obrađuju kvalitetno i sustavno, s ciljem informiranja i educiranja javnosti, a niti jedan tekst na ovom portalu ne spominje druge dokumente i konvencije koje za cilj imaju zaštitu žena od nasilja. Sličan trend prisutan je i na ostalim analiziranim portalima. Sveukupno, preko 98% članaka na 24sata.hr nije poučno u smislu da na potpun i neutralan način izvještavaju čitatelje o promjenama koje će se dogoditi ratifikacijom konvencije, a slično je i na portalima Večernji.hr te Jutarnji.hr, koji imaju preko 90% needukativnih tekstova. Niti jedan članak na Tportalu nije posvećen promjenama koje će biti uvedene konvencijom, niti su spomenuti drugi dokumenti koji se bave zaštitom žrtava nasilja.

8. Zaključak

Temeljni cilj provedenog istraživanja bio je ukazati na pristrano izvještavanje o procesu ratifikacije Istanbulske konvencije u Hrvatskoj na šest hrvatskih internetskih portala. U tu svrhu postavljene su dvije glavne teze. Prva teza, da su internetski portali o temi ratifikacije Istanbulske konvencije izvještavali pristrano na način da se u izvještavanju o temi moglo jasno razlučiti zalaže li se određeni portal za ratifikaciju Konvencije ili ne, je djelomično potvrđena. Naime, iako je prisutan značajan broj senzacionalističkih naslova, portali su u izvještavanju zadržali određenu dozu neutralnosti. Kraće vijesti i izvještaji s konferencija uglavnom nisu odavali koju stranu portal podržava. S druge strane, izborom komentatora i načinom pisanja kolumni, u analizi se moglo jasno razlučiti koji se portal zalaže za ratifikaciju Istanbulske konvencije, a koji joj se protivi (IP2).

U potvrđivanju ove teze stoji zamka na koju je potrebno obratiti pažnju. Naime, velik dio kraćih vijesti o Konvenciji napisan je na način da se samo prenijela izjava nekog političara ili javne osobe o ratifikaciji Istanbulske konvencije te se nije išlo u konkretniju analizu slučaja. Prenošnjem jednostranih izjava, pogotovo negativnih, dobiva se dojam kako je portal negativno nastrojen prema ratifikaciji ovakvog tipa dokumenta, iako je poznato da se, primjerice Index.hr, koji ima značajan broj ovakvih članaka, zalagao za ratifikaciju konvencije.

Druga je teza bila da su ovi portali o procesu ratifikacije Istanbulske konvencije izvještavali površno, bez sveobuhvatne analize uzroka i posljedica. Ta je teza potvrđena. Vrlo mali postotak članaka može se smatrati poučnim u smislu da na potpun, sveobuhvatan i neutralan način izvještava čitatelja o promjenama koje će se dogoditi ratifikacijom Istanbulske konvencije (IP4). Najviše članaka posvećeno je političkim sukobima, a dio analiziranih portala ne sadrži niti jedan poučan tekst. U najvećem broju članaka korišteni su jednostrani izvori, većinom političara koji su na ovu temu rado davali izjave (IP1), a to je karakteristika zastupljena na svim analiziranim portalima.

Odabrani hrvatski internetski portali uglavnom nisu bavili pravnim, društvenim i gospodarskim aspektima Konvencije te njezinom implementacijom, već sukobima oko njezine ratifikacije. Iako je temeljni cilj Istanbulske konvencije zaštita žena od nasilja i nasilja u obitelji, analizirani portali gotovo da i nisu pisali o tom aspektu, već se najviše pažnje posvećivalo prenošenju izjava političara i njihovih međusobnih uvreda (IP3). Izuzev nekoliko članaka koji se bave uvođenjem takozvane rodne ideologije u školski

obrazovni sustav, u niti jednom tekstu nije pronađena konkretnija analiza ključnih stavki konvencije. Zaštita žena od nasilja uglavnom se spominjala u kontekstu izjava političara koji su se na to pozivali, dok se u gotovo niti jednom članku nije radilo na osvještavanju i senzibiliziranju javnosti za potrebe zlostavljanih žena te važnosti koju konvencija ima za poboljšanje uvjeta života žrtava nasilja u obitelji.

Mediji imaju ključnu ulogu u formiranju mišljenja i stavova javnosti o pojedinim temama, a oblikovanjem i načinom prenošenja informacija mogu utjecati na svijest javnosti u pozitivnom ili negativnom kontekstu. Ženska prava, uključujući medijski pristup nasilju nad ženama, još uvijek je podzastupljena tema koja na važnosti dobiva jedino kada se piše o stereotipnim situacijama, šokantnim zločinima ili u slučaju Istanbulske konvencije, raspravama političara. U javnoj i medijskoj raspravi o poboljšanju uvjeta zlostavljanih žena u Hrvatskoj najmanje od svega raspravljalo se o samim ženama.

Literatura:

- Benković, V., Balabanić, I. (2010). Analiza sadržaja najposjećenijih hrvatskih internetskih portala. *Medijska istraživanja*, 16(2), 43-56.
- Bešić, M. (2009). *Metodologija političkih nauka*. Podgorica: Univerzitet Crne Gore.
- Borić, R. (2007). *Pojmovnik rodne terminologije prema standardima Europske unije*. Zagreb: Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH.
- Bujan, I., Marot Kiš, D. (2008). Tijelo, identitet i diskurs ideologije. *FLUMINENSIA: časopis za filološka istraživanja*, 20(2), 109-123.
- Državno odvjetništvo Republike Hrvatske (2017). *Izješće Državnog odvjetništva Republike Hrvatske za 2017. godinu*. Zagreb: Republika Hrvatska.
- Đaković, T., Novosel, . (2019). *Ljudska prava u Hrvatskoj: Pregled stanja za 2018. godinu*. Zagreb: Kuća ljudskih prava Zagreb.
- European Union Agency on Fundamental Rights, <https://fra.europa.eu/en> (pristupljeno: 13.11.2022.)
- Galić, B. (2002). *Moć i rod*. *Revija za sociologiju*, 33(3-4), 225-238.
- Galić, B. (2004). Seksistički diskurs rodnog identiteta. *Socijalna ekologija*, 13(3-4), 305-324.
- Hrvatska enciklopedija <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=53130> (pristupljeno: 10.11.2022.)
- Hrvatsko novinarsko društvo <https://www.hnd.hr/> (pristupljeno: 10.11.2022.)
- Kosor, J. (2008). *Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji*. Zagreb: Vlada Republike Hrvatske, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.
- Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku (2018). *Priručnik sa smjericama za medijsko izvješćavanje o nasilju u obitelji*. Zagreb: Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.
- Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku (2017). *Nacionalna strategija zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2017. do 2022. godine*. Zagreb: Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.
- Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku (2018). *Sve što trebate znati o Konvenciji Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji*. Zagreb: Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.
- Mršević, T. (2014). *Nasilje i mi - ka društvu bez nasilja*. Beograd: Institut društvenih nauka.
- Obradović, Đ, Barbarić, T., Dedić, A-M. (2013). Stereotipno trojstvo. *Kultura komuniciranja*, 2(2), 34-62.
- Ostroški, L. (2018). *Zene i muškarci u Hrvatskoj 2018*. Zagreb: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske.
- Porčnik, T., Vasquez, I. (2018). *The Human Freedom Index 2018*. Sjedinjene Američke Države: Cato institut, Fraser institut i Fondacija za slobodu Friedrich Naumann.
- Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova (2014). *Izješće o radu Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova za 2013. godinu*. Zagreb: Republika Hrvatska.
- Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova (2019). *Izješće o radu Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova za 2018. godinu*. Zagreb: Republika Hrvatska.
- Reporters without borders (2019). Problematic public TV. <https://rsf.org/en/croatia?nl=ok> (pristupljeno, 10.11.2022.)
- Rupčić, D. (2008). Značenje pojma rod i njegova primjena u hrvatskom pravnom poretku. *Crkva u svijetu: Crkva u svijetu*, 53(2), 169-194.
- Safejournalists.net (2018). Indeks slobode medija i medijskih djelatnika. <http://safejournalists.net/hr/homepage> (pristupljeno, 10.11.2022.)
- Služba za strateško planiranje, statistiku i unaprjeđenje rada (2019). *Statistički pregled temeljnih sigurnosnih pokazatelja i rezultata rada u 2018. godini*. Zagreb: Ministarstvo unutarnjih poslova.
- South East Europe Media Organisation (2018). Press freedom in Croatia: Hate speech and Hope for change Report on the January 2018 Joint International Mission. <http://journalismresearchnews.org> (pristupljeno, 10.11.2022.)
- Štimac Radin, H. (2014). *Konvencija Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji*. Zagreb: Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske.
- Veljanovski, R. (2017). Ljudska prava i odgovornost novinara. In: Car, V., Matović, M. (Eds.), *Zbornik radova 7. Regionalne znanstvene konferencije Vjerodostojnost medija* (pp. 7-15). Zagreb: Fakultet političkih znanosti u Zagrebu i Hanns-Seidel-Stiftung.

- Vrtič, I., Car, V. (2016). Manipulacija u medijskom diskursu: kritička analiza diskursa naslova najposjećenijih hrvatskih online medija o hrvatskoj predsjednici Kolindi Grabar-Kitarović. In: Car, V., Matović, M., Turčilo, L. (Eds.), *Mediji i javni interes* (pp. 145 - 165). Zagreb, Fakultet političkih znanosti i Hanns Seidel Stiftung
- Wimmer, R. D., Dominick, J. R. (2011). *Mass Media Resarch. An Introduction*. Kanada: Wadsworth CENGAGE Learning
- World Health Organization (2013). *Global and regional estimates of violence against women: prevalence and health effects of intimate partner violence ond non-partner sexual violence*. Italija: World Health Organization
- World Open Bank Data <https://data.worldbank.org/> (pristupljeno: 11.11.2022.)
- Žugaj, M., Dumčić, K., Dušak, V. (2006). *Temelji znanstvenoistraživačkog rada. Metodologija i metodika*. Varaždin: Fakultet organizacije i informatike

Barbara Ravbar

Barbara Ravbar je doktorandica na Fakultetu društvenih znanosti Karlovog sveučilišta u Pragu. Njezin doktorski rad posvećen je komparativnoj analizi medijskog izvještavanja o sirijskoj i ukrajinskoj migrantskoj krizi u europskim zemljama. Diplomirala je novinarstvo na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu i ima višegodišnje iskustvo rada u nekoliko istaknutih hrvatskih medijskih kuća. Za svoj multimedijски projekt posvećen pričama sirijskih izbjeglica dobila je 2017. godine drugu nagradu na međunarodnom novinarskom natjecanju, a 2021. bila je nominirana za Godišnju nagradu za novinarske radove koji promiču vrijednosti obrazovanja. Njezini glavni istraživački interesi su rod i mediji, mediji i ljudska prava te mediji i nacionalne manjine.